

buyten niet moghen reysen niet meer in tfaict van zyn conste oft om andere zyn particuliere affairen sonder consent vande wet.

Voorts zal hy vry zyn van poinctynghen ende logement van soldaten.

Actum den 24. april 1626’.

V.D.B.

Vreugdevuur op hoge duinen Blankenberge 1430

Terwijl te Brugge in januari 1430 de bruiloft van hertog Filips van Bourgondië en Isabella van Portugal met grote praal en een overdaad van toortsen en vuren gevierd werd, liet de kleine stad Blankenberge op haar manier en volgens haar stand een viering op touw zetten in de duinen. Daar kon men veiligst vuren aanleggen, op een goede afstand van de strodaken van de huizen. In die tijd was ook het ‘stadhuis’ (ghizeluus) van Blankenberghe nog met stro gedekt. De schepenen bekostigden de brandstof en het licht en vuur die nodig waren om het vreugdevuur op de duin te gaan ontsteken. Dit blijkt uit de volgende post uit de stadsrekening van 1430: ‘Item, betaalt voor 2 toordsen ende 1 vierpanne, voor houte ende stro, voor den viere up den hoghen dune, alst bernde voor ons gheduechten heeres brulocht, 33 gr.’ (La Flandre VI 149).

Blankenberge zal niet de enige kustplaats geweest zijn om zo'n vreugdevuur aan te leggen. Men mag aannemen dat in 1430 vreugdevuren hebben gelaaid op al de plaatsen waar, in tijden van gevaar, een noodvuur werd ontstoken.

E.N.

Nieuwpoort zonder ‘Viertorre-waker’

Na ruim 15 jaar het beroep van ‘viertorre-waker’ te hebben uitgeoefend, ging de heer Lucien Daneels (geb. in 1898, te Boom) einde september 1963, als vuurtorenwachter van Nieuwpoort op rust. Met hem werd de reeks Nieuwpoortse torrewachters afgesloten die sedert eeuwen instonden voor de veiligheid bij het ‘in- en uitvaren van onze visschers’.

Als vuurtorenwachter benoemd op 1 december 1948 (tijdstip waarop de laatste hand werd gelegd aan de bouw van de huidige toren) werd Daneels van stonden aan met een aureool van romantiek omweven. Het leven tussen zon, zee, zand, water en brede horizonten gaf de wachters een ‘streepje’ voor bij de andere mensen.

Ook de levenswijze van het echtpaar Lucien Daneels-Elza Provoost droeg de stempel van de eenzame omgeving. Ze behoorden tot de kring der hygiënisten. Zowel het woonhuisje van de wachter als de toren zelf en zijn toestellen werden kraaknet onderhouden.

Man en vrouw waren tevens vegetariërs. De dartele ‘dune-keuntjes’ (konijnen) kwamen zelfs onder het venster hun dagelijks toegeworpen rantsoen opeisen. Zelfs geen ‘strangeschulletje’ (strandschol) kwam ooit op 't menu, hoewel er maar een paar stappen te doen waren om een ‘poosje’ vis aan de haak te slaan.

Ik ben hier maar tweemaal bezorgd geweest, zo vertelde ons Lucien Daneels, en het was tijdens de grote stormen van 1949 en 1953. Hij wees de plaats aan tot waar de duinen reikten 15 jaar geleden, zowat 30 meter verder dan thans. Dat heeft de zee verslonden, zei hij, en nog slechts 28 meter verwijderen de huidige vloed van de toren...

De vuurtoren van Nieuwpoort werkt nu - officieel vanaf Nieuwjaardag 1964 - volledig automatisch, alles wordt er nu van op afstand bediend.

En 't woonhuisje van de ‘viertorre’ staat leeg.

JACQUES BEUN

Balken voor de Westsluis van Nieuwpoort 1396

De Wateringhe van Veurne-Ambacht liet in 1396 de nodige herstellingswerken uitvoeren aan de Westsluis te Nieuwpoort. De deuren waren aangetast aan de zeekant (de zoute zijde; de zelt, d.i. de zeewaterzijde), de nagelkoppen waren uitgevreten en de stroom had talrijke planken losgeslagen en uitgedreven. Het volgende uittreksel uit de rekening van de Wateringhe (rolrekening 1396; fonds Duinen) betreft het uitgevoerde herstellingswerk. - Men vergelijke met de belangrijke reparaties in 1423 uitgevoerd aan de Oostsluis te Nieuwpoort, Biekorf 1963, 123-124. -

A.V.

Costen ghedaen ter Nieupoort an de westsluus

Eerst zo waren ghecocht tjeghen Jacob Merren van Deurtrecht 5 uitdraghende balken bi watergraven, costen stic 9 sc. grote, maken in ponden parisis 27 lb.

Item om de vorseide balken te zaghe 5 sneden in elke balke ende van elker snede 5 sc. par. beloopt 6 lb. 5 sc.

Item om tvorseide hout te voerne ter westsluus met waghene te 5 voedren, 30 sc.

Item Jacob den brabantere temmerman van te verwerkene de plancken vanden vorseiden balken in de sluus onder ende ande ziden daer doude plancken uutghedreven waren metten strome also de hoefden van de yserinen naglen gheeyten waren vander zelte, van 18 dachwerken te 10 sc. sdaghes, beloopt 9 lb.

Item zinen ghesellen van 18 daghen te 8 sc. sdaghes, beloopt 7 lb. 4 sc.

Item eenen handwerzman 14 daghe lanc 5 sc. sdaghes, beloopt 3 lb. 10 sc.